

**SMJERNICE
O PRIMJENI NAČELA RAZMJERNOSTI
U ODNOSU NA POLITIKU PRIMITAKA
DRUŠTAVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM
FONDOVIMA
I IZUZEĆU ZA MALE PRIMITKE**

26. travnja 2018.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) na temelju članka 15. točke 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga («Narodne novine» br. 140/05 i 12/12), na sjednici Upravnog vijeća održanoj 26. travnja 2018. godine donosi

SMJERNICE O PRIMJENI NAČELA RAZMJERNOSTI U ODNOSU NA POLITIKU PRIMITAKA DRUŠTAVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDovima I IZUZEĆU ZA MALE PRIMITKE

1. UVOD

Prema odredbama članka 361. Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (Narodne novine br. 44/16, dalje: ZOIFJP) i članka 247. Zakona o alternativnim investicijskim fondovima (Narodne novine br. 21/18, dalje: ZAIF), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) ovlaštena je raznim vrstama objava (uputama, smjernicama i sl.) obavještavati određene skupine subjekata nadzora i druge adresate o objašnjenju ili načinu primjene određenih propisa iz njezine nadležnosti ili s njima povezanih općih pravnih akata.

ZOIFJP u člancima 59. – 61., a ZAIF u člancima 61. – 63., uređuju politiku primitaka društava za upravljanje investicijskim fondovima (dalje: društvo za upravljanje), koja mora dosljedno odražavati i promicati učinkovito upravljanje rizicima te spriječiti preuzimanje rizika koje nije u skladu s profilom rizičnosti, pravilima i/ili prospektom investicijskih fondova kojima upravlja društvo za upravljanje.

Navedene su odredbe prenesene u hrvatsko zakonodavstvo na temelju:

- članaka 14a i 14b Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa koji se odnose na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire – tzv. UCITS Direktiva i
- članaka 13. i 22 (2) (e) i (f) te Priloga II Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 – tzv. AIFM Direktiva.

Pored navedenog, Europska agencija za nadzor vrijednosnih papira i tržišta kapitala (dalje: ESMA) je izdala:

- Smjernice o politici nagrađivanja u skladu s Direktivom o subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (ESMA/2016/575, dalje: Smjernice UCITS) i
- Smjernice o politici primitaka u skladu s Direktivom o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova (AIFMD) (ESMA/2013/232 i ESMA/2016/579, dalje: Smjernice AIF),

koje raspisuju zahtjeve politike primitaka i svrha im je osigurati zajedničku, ujednačenu i usklađenu primjenu odredaba o nagrađivanju iz UCITS i AIFM direktiva.

Slijedom navedenog, Hanfa ovim Smjernicama o primjeni načela razmjernosti u odnosu na politiku primitaka društava za upravljanje investicijskim fondovima i izuzeću za male primitke (dalje: Smjernice) obavještava društva za upravljanje o načinu primjene navedenih propisa i o tome kako bi se načelo razmjernosti trebalo primjenjivati u praksi, kada je u pitanju politika primitaka.

Hanfa će ove Smjernice te njihovu primjenu i provedbu preispitivati te će ih, prema potrebi, i revidirati – ovisno o daljnjem razvoju događaja na razini Europske unije, a uzevši u obzir činjenicu da je 31.3.2016. ESMA uputila pismo Europskoj komisiji, Europskom Vijeću i

Europskom parlamentu, kojim traži daljnje pojašnjenje i usklađivanje načela razmjernosti (*proportionality principle*) i pravila o politici primitaka unutar financijskog sektora.¹

2. PRIMJENA SMJERNICA

Ove su Smjernice izrađene na temelju relevantnih zakonskih propisa, ESMA-inih Smjernica UCITS i Smjernica AIF, iskustva u primjeni relevantnih propisa te dostupne regulatorne prakse u državama članicama Europske unije. Pri izradi Smjernica Hanfa se rukovodila sljedećim načelima:

1. Hanfa će u potpunosti primjenjivati (*comply*) Smjernice UCITS i Smjernice AIF, uključujući i njihove odredbe koje se odnose na treće osobe kojima su delegirani određeni poslovi.
2. Uzevši u obzir konvergenciju prisutnu u Smjernicama UCITS i Smjernicama AIF, Hanfa je Smjernicama odlučila uspostaviti zajednički okvir na temelju kojeg će društva za upravljanje procjenjivati načelo razmjernosti u odnosu na politiku primitaka.
3. Društva za upravljanje prvenstveno su i konačno odgovorna za opsežnu i konkretnu provedbu testa razmjernosti, koji mora biti i primjereno dokumentiran. Društva za upravljanje su dužna u svakom trenutku pokazati, dokazati i obrazložiti na koji su način provela test razmjernosti i kako primjenjuju relevantne odredbe o politici primitaka, uključujući i ove Smjernice.

3. NAČELO RAZMJERNOSTI

Mjerodavni zakonski propisi, kao i Smjernice UCITS i Smjernice AIF, prepoznaju načelo razmjernosti kao relevantno u odnosu na mnoge zahtjeve društva za upravljanje, pa tako i zahtjeve politike primitaka. Stoga, pri ispunjavanju obveza utvrđenih relevantnim zakonskim odredbama i Smjernicama UCITS i AIF, društva za upravljanje postupaju prema načelu razmjernosti, što znači da prilikom uspostave i provođenja politike primitaka trebaju uzeti u obzir:

- a) veličinu društva za upravljanje i investicijskih fondova kojima upravljaju
- b) unutarnju organizaciju društva za upravljanje te
- c) vrstu, opseg i složenost poslova koje društvo za upravljanje obavlja.

Navedeni se kriteriji prilikom provođenja testa razmjernosti moraju razmatrati i primjenjivati kumulativno i onda procjenjivati do koje mjere će se politika primitaka primjenjivati za pojedino društvo za upravljanje.

Izuzeće od primjene nekih zahtjeva politike primitaka

Prema **Smjernicama AIF**, primjena načela razmjernosti u iznimnim slučajevima i uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja, može rezultirati izuzećem od primjene nekih zahtjeva politike primitaka – ako je to u skladu s profilom rizičnosti, stupnjem rizika koji je društvo za upravljanje spremno preuzeti i strategijom samog društva za upravljanje i AIF-a kojim ono upravlja te unutar ograničenja utvrđenih samim Smjernicama AIF.² Konkretno, sljedeći zahtjevi mogu biti izuzeti u odnosu na sve identificirane zaposlenike ili samo neke kategorije unutar identificiranih zaposlenika, i to samo ako se provode proporcionalno:³

1. zahtjevi za **proces isplate** (*pay-out process*):

¹ Pismo je dostupno na <https://www.esma.europa.eu/document/letter-european-commission-european-council-and-european-parliament-proportionality>

² Vidi točku 25. Smjernica AIF.

³ Vidi točku 26. Smjernica AIF.

- zahtjev o varijabilnim primitcima u instrumentima (*variable remuneration in instruments*)
 - zahtjev o zadržavanju (*retention*)
 - zahtjev o odgodi (*deferral*)
 - zahtjev o naknadnom (*ex post*) uvođenju rizika za varijabilne primitke
2. zahtjev za osnivanje **odbora za primitke**.

Što se tiče **Smjernica UCITS**, one ne sadrže odredbe o mogućnosti izuzeća od primjene zahtjeva politike primitaka u odnosu na proces isplate i/ili obvezu osnivanja odbora za primitke i/ili nekih drugih zahtjeva. Međutim, s obzirom na istovjetnost Level 1 odredbi na temelju kojih su donesene Smjernice AIF i Smjernice UCITS, konkretno stavka 1. točaka m), n) i o) Anex-a II AIFMD-a i članka 14b stavka 1. točaka m), n) i o), Hanfa smatra da bi se načelo razmjernosti u odnosu na proces isplate na isti način trebao primijeniti i na društva koja upravljaju UCITS fondovima.

U odnosu na zahtjev za osnivanje odbora za primitke, društva za upravljanje koja na temelju provedenog testa razmjernosti utvrde da nisu značajna, mogu se izuzeti od obveze osnivanja odbora za primitke.

Pritom je ključno naglasiti da do izuzeća od primjene zahtjeva politike primitaka u odnosu na obvezu osnivanja odbora za primitke nikada ne dolazi automatizmom i da društva za upravljanje moraju u svakom trenutku Hanfi moći pojasniti, obrazložiti i dokazati zašto smatraju primjerenim izuzeće od primjene navedenih zahtjeva politike primitaka.

4. TEST RAZMJERNOSTI I ZNAČAJNA DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE

Društvo za upravljanje dužno je provesti test razmjernosti kako bi utvrdilo je li značajno s aspekta primjene Smjernica UCITS i Smjernica AIF, uzevši u obzir kriterije iz točke 7.2. Smjernica UCITS i Smjernica AIF - svoju veličinu i veličinu investicijskih fondova kojima upravlja, organizacijsku strukturu te prirodu, opseg i složenost poslova koje obavlja.

Na temelju analize kriterija iz točke 7.2. Smjernica UCITS i Smjernica AIF društvo za upravljanje dužno je utvrditi je li značajno s aspekta primjene Smjernica UCITS i Smjernica AIF, odnosno je li za njega primjerenije primijeniti odredbe Smjernica UCITS i Smjernica AIF na složeniji način i u većem opsegu (značajno društvo za upravljanje) ili je za njega primjerenije primijeniti predmetne odredbe na jednostavniji način i u manjem opsegu (nije značajno društvo za upravljanje).

Ako nakon provedbe testa razmjernosti društvo za upravljanje utvrdi i zaključi da je značajno, tada mora u potpunosti primjenjivati zahtjeve politike primitaka, osim izuzetka za proces isplate u odnosu na male primitke.

Ako nakon provedbe testa razmjernosti društvo za upravljanje utvrdi i zaključi da nije značajno, znači da se to društvo za upravljanje može izuzeti od primjene zahtjeva politike primitaka u odnosu na obvezu osnivanja odbora za primitke i zahtjeva za proces isplate u odnosu na male primitke, dok ostale zahtjeve treba primjenjivati razmjerno, ovisno o svojoj veličini i veličini investicijskih fondova kojima upravlja, organizacijskoj strukturi te prirodi, opsegu i složenosti poslova koje obavljaju.

Neovisno o rezultatima testa razmjernosti, značajnim društvom za upravljanje Hanfa smatra društvo za upravljanje koje ispunjava dva od tri navedena uvjeta:

1. prosječni ukupni prihodi društva za upravljanje za prethodne tri poslovne godine iskazani u revidiranim financijskim izvještajima društva za upravljanje prelaze iznos od 40.000.000 kuna,
2. društvo za upravljanje ima 15 i više zaposlenika,
3. ukupna imovina investicijskih fondova kojima upravlja društvo za upravljanje na kraju poslovne godine iskazana u revidiranim financijskim izvještajima investicijskih fondova prelazi iznos od 4 milijarde kuna,

kao i ono koje Hanfa svojim rješenjem proglasi značajnim s obzirom na veličinu, unutarnju organizaciju i prirodu, opseg i složenost poslovanja.

5. IZUZEĆE ZA MALE PRIMITKE

Društvo za upravljanje dužno je poštivati obvezu da odnos između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primitaka pojedinog radnika mora biti određen na način da iznos varijabilnog dijela ne prelazi iznos fiksnog dijela ukupnih primitaka.

Neovisno o prethodnim odredbama o primjeni načela i testa razmjernosti, društvo za upravljanje koje je značajno kao i društvo za upravljanje koje nije značajno, nije dužno primijeniti zahtjeve politike primitaka u odnosu na proces isplate (članak 60. stavak 1. točke m), n) i o) ZOIFJP-a i članak 62. stavak 1. točke m), n) i o) ZAIF-a) na zaposlenike čiji varijabilni primici na godišnjoj osnovi ne prelaze:

1. iznos od 200.000 kuna i
2. 45% fiksnih primitaka na godišnjoj osnovi

pri čemu se zaposleniku isplaćuje varijabilni primitak koji je u apsolutnom iznosu manji od dva navedena.

Društvo za upravljanje može politikom primitaka propisati i apsolutni i relativni prag niži od propisanog.

Za ispunjavanje zahtjeva iz ovih Smjernica iznos primitaka uzima se na bruto osnovi.

6. PRIMJENA SMJERNICA NA TREĆE OSOBE KOJIMA SU DELEGIRANI POSLOVI DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE

Kada društvo za upravljanje na treću osobu delegira poslove upravljanja imovinom investicijskog fonda i/ili upravljanja rizicima investicijskog fonda, mora osigurati da je:

- posao delegiran na subjekt koji je podvrgnut jednako učinkovitim regulatornim zahtjevima u odnosu na politiku primitaka ili
- primjerenim ugovornim odredbama osigurana primjena pravila o politici primitaka.

U tom je smislu društvo za upravljanje dužno izraditi potrebne analize prije delegiranja navedenih poslova te ih dostaviti, uz eventualnu dodatnu dokumentaciju, na zahtjev Hanfe.

Nastavno na navedeno, Hanfa smatra da je treća osoba podvrgnuta jednako učinkovitim regulatornim zahtjevima u odnosu na politiku primitaka ako su, između ostaloga, zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- na treću osobu se primjenjuju odredbe o politici primitaka iz zakona koji uređuje:
 - otvorene investicijske fondove s javnom ponudom
 - alternativne investicijske fondove
 - kreditne institucije
 - investicijska društva i
- zaposlenici treće osobe koji su prepoznati kao identificirani zaposlenici u smislu ovih Smjernica i mjerodavne regulative, podložni su odredbama zakona iz prethodne točke.

7. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U odnosu na izuzeća od primjene nekih zahtjeva politike primitaka propisana ovim Smjericama, Hanfa smatra da je društvo za upravljanje dužno provesti potrebne procjene provedenog testa razmjernosti najmanje svake dvije godine. Svaka takva procjena mora biti dokumentirana i argumentirana te Hanfi dostupna na zahtjev.

Društva za upravljanje dužna su u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovih smjernica provesti test razmjernosti radi utvrđivanja značajnosti društva za upravljanje. Društva za upravljanja koja na temelju provedenog testa razmjernosti utvrde da su značajna dužna su se u daljnjem roku od 3 mjeseci uskladiti sa zahtjevima iz ovih smjernica i o tome obavijestiti Hanfu.

Ove Smjernice se objavljuju na internetskoj stranici Hanfe te stupaju na snagu danom objave.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

dr. sc. Ante Žigman

KLASA: 011-02/18-02/01
URBROJ: 326-01-440-18-1

Zagreb, 26. travnja 2018.